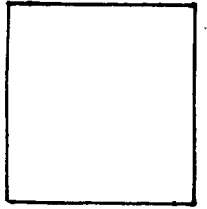
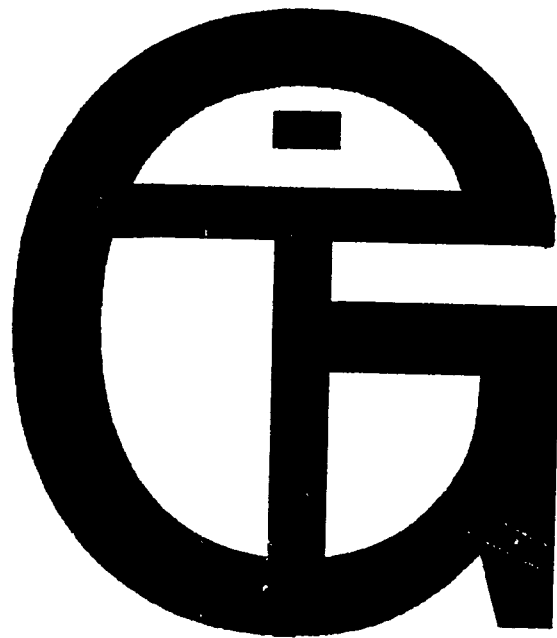

Maandelijks Infoblad van de:
TECHNOLOGY INTEREST GROUP HEIST-OP-DEN-BERG.
Jaargang 1, Nummer 6, Dec 1991

WetensWaard.

Aan:

Verantwoordelijke Uitgever:

NYS Jozef, Kerkhofstraat,25
2220 Heist-op-den-Berg.

Postkantoor van afgifte:
2220 HEIST-OP-DEN-BERG, 1.

E D I T O R I A A L
*****

Nu dat wij weten dat eenieder over voldoende tijd kan beschikken, luidt er een kurieuse vraag: wat is ruimte-tijd? Daar is de tijd gekoppeld aan afstanden en die zijn zeer groot (oneindig??). Mits dat deze zo groot zijn wordt er gesproken over lichtjaren. Een lichtjaar is gelijk aan de afstand afgelegd door het licht gedurende een jaar, of $9,461 \times 10^{12}$ km. Om dus een voorwerp naar een planeet te brengen is er veel tijd nodig. Nochtans kan ik met mijn gedachten onmiddellijk overal aanwezig zijn. Zelfs op die verre planeet. Ik heb dus een enorme afstand afgelegd in geen sekonde tijd. Zou ik dan mogen veronderstellen dat onze gedachten - dus ook de werking van onze hersenen - sneller zijn dan alles wat wij kennen, dus ook sneller dan het licht (3000.000 km/sek)? En als we zo snel kunnen denken, wat is dan voor onze hersenen 1 uur van 60 minuten? De verdeling van de tijd kan dan alleen nuttig zijn om een mens in evenwicht te houden (werk, rust...). Maar die stomme verdeling heeft absoluut geen nut voor onze hersenen. Trouwens, deze werken ook wanneer wij rusten...

Als we van de standpunt uitgaan dat wij inderdaad zo razendsnel denken dan is het ook duidelijk dat telepatie mogelijk is. Door hun snelheid sturen onze hersenen een radiogolf uit met informatie. Wij weten nu eenmaal dat een radiogolf zich verplaatst met een snelheid van 300.000 km/sek. Vermits onze hersenen deze snelheid ook gebruiken (of meer) zou het denkbaar kunnen zijn dat wij mensen continu aan zenden zijn. De kwestie is hoe kunnen wij dat ontvangen? En hoeveel draagt "onze" zender? Proeven hebben bewezen dat telepatie bestaat. En als wij denken dat wij zenden, dan weten we ook dat er ergens een draaggolf moet zijn, dus op een bepaalde frekwentie. Ik denk dat ieder mens zijn eigen frekwentie heeft en dat wanneer twee mensen op dezelfde golflengte zijn, ze kunnen communiceren.

De ideale plaats voor onze hersenen zou dan de ruimte-tijd kunnen zijn. Daar geldt alleen nog snelheid, geen tijd meer. Geen tijd meer omdat wij onmiddellijk overal ter plaatse kunnen zijn. Het onbegrijpelijke is dat de gebruikte snelheid minstens gelijk is aan de licht snelheid en het schijnt dat dan alles uit mekaar spat...

Zo kom ik dan op de gedachte dat de finaliteit van alles licht is. Dat licht het begin maar ook het einde van alles zou kunnen zijn. Spijtig genoeg kunnen we geen mens in het heelal sturen aan 300.000 km/sek. Laten we toch even veronderstellen dat het wel kan. Wij verplaatsen ons in het heelal aan bv 500.000 km? sec.

Wij varen dus vlugger dan het licht, dus vlugger dan de tijd zelf.

Dus, aan 500.000 km/sek keren wij terug in het verleden...

ONSIE - CM H.O.B.

KOPIEREN EN DOORGEVEN, ALSJEBLIEF.

Shareware-programma's:

Bruikbare software voor een appel en een ei, nieuwe vorm van marketing.

Computeren is niet duur voor wie de weg kent. Een bruikbare machine vind je al voor minder dan veertigduizend frank en programma's kun je, zonder jezelf op het glibberige pad van de illegaliteit te begeven, voor enkele briefjes van honderd gebruiken. Naast de gewone commerciële programma's, die al gauw een pak geld kosten (soms meer dan de computer zelf) bestaat er een circuit van even bruikbare programma's, die slechts een tiende van de prijs kosten. Je kunt ze via computerclubs, computerbladen of elektronische prikborden op de kop tikken, en ze hebben het bijkomend voordeel dat je ze gratis kunt uitproberen. Als ze je bevallen en je wil ze echt regelmatig in gebruik nemen, dan pas moet je een kleine bijdrage betalen. De licentie-overeenkomst die bij een computerprogramma zit, staat gewoonlijk bol van de bedreigingen: niet kopiëren, niet doorgeven, niet gebruiken zonder registratie. Op een shareware-diskette staat precies het omgekeerde: maak alsjeblief een kopie voor al je vrienden, probeer het programma gratis uit en als je overtuigd bent van zijn waarde, stuur dan enkele tientallen dollars naar het opgegeven adres. "Dat is geen liefdadigheid, maar wel een nieuwe vorm van marketing. Eenvoudig voor de producent, goedkoop voor de gebruiker", zegt deskundige Jozef Schildermans. Hij schreef een handleiding over enkele belangrijke shareware-programma's en stelde voor het Nederlandse tijdschrift Personal Computer Magazine (PCM) een diskette samen met praktische shareware-tools. "De goedkope programma's uit het shareware-circuit, bijvoorbeeld PC-Write, PC-Calc, PC-File + of ProComm, zijn van eenzelfde of een hoger niveau dan programma's die vele malen duurder zijn. PC-Write konkurreert succesvol met grote tekstverwerkers als WordPerfect en Word. ProComm wordt door velen die er dagelijks mee werken beschouwd als het beste communicatieprogramma voor de PC. PC-File + is een krachtige database voor persoonlijk en klein zakelijk gebruik, en ook een van de gebruiksvriendelijkste pakketten op de markt. En hoewel PC-Calc aan herziening toe is, doorstaat het op vele punten de vergelijking met Lotus 1-2-3." Omdat shareware-programma's meestal Engelstalig zijn en de handleiding niet gedrukt is, maar als een tekstbestand op de diskette staat, schreef Schildermans een leesbare leidraad bij de bovengenoemde pakketten. Het boek zet de gebruiker ook uitdrukkelijk aan zijn bijdrage te betalen. "Shareware kan niet blijven bestaan zonder de financiële steun van tevreden gebruikers." Wie een programma regelmatig (zeg een keer per week) gebruikt, moet zich volgens de overeenkomst laten registreren. Amerika speelt dit spel eerlijker dan Europa, zegt Jozef Schildermans. Hier beseft men nog niet dat ongeoorloofd software kopiëren diefstal is. Laat staan dat men zijn bijdrage wil storten, terwijl er geen controle op is. Het gevolg is dat sommige producenten hun software, die over de oceaan shareware is, hier op de commerciële markt gooien, tegen de gewone prijzen. Wat onder meer gebeurde met de door Schildermans beschreven programma's. Deze tendens wordt volgens de auteur onherroepelijk als hier de mentaliteit niet gauw verandert.

CIRCULEREN.

Het principe is nochtans mooi. Iemand ontwikkelt een computerprogramma en wil dat op de markt brengen. In plaats van de rest van zijn leven te besteden aan marketing, reclamevoering en verdeling van het produkt, laat hij het vrij

Wetenswaard

circuleren. De ene gebruiker geeft het door aan de andere, de reputatie van het produkt verspreidt zich als een vuurtje. Het programma wordt via een tijdschrift of een gebruikersklub verdeeld. Het komt op een "bulletin board" terecht, waar iedereen die over een modem beschikt het kan van aftappen. Gewoonlijk zijn daar de meest recente versies van de programma's te vinden. Tegenwoordig zijn er ook cd-roms met al gauw meer dan honderd shareware-programma's op. In een mum van tijd zit de diskette in de bak van elke hobbyist, en ze zit daar goed. Enkel als iemand na het uitproberen beslist geregeld gebruiker te worden, laat hij zich registreren en betaalt hij een relatief kleine bijdrage. Veel minder dan voor een gewoon programma, waarbij je ook de marketing- en reclamekosten betaalt. Wie zich laat registreren, krijgt van de programmeur de nieuwste versie en van dan af wordt hij op de hoogte gehouden van nieuwe ontwikkelingen. In de Verenigde Staten krijgt hij ook telefonische hulp indien gewenst. Het shareware-circuit legde de computerknepen die erin stapten geen windeieren. Ze vormden al gauw bedrijfjes met een twintigtal mensen, die voltijds programma's ontwikkelen (terwijl bijvoorbeeld een firma als Lotus met honderd programmeurs werkt en nog eens honderd marketing mensen daarbij inschakelt). Volgens Schildermans laat dertig procent van de okkasionele gebruikers van een shareware-programma zich registreren. In Europa zijn die eerlijke mensen witte raven. "Intussen is gewone software hier dikwijls vier- of vijfmaal zo duur als in de Vereigde Staten, wat maar gedeeltelijk te verklaren is door de hoge kosten van de vertaling. Veel mensen ervaren terecht software als te duur, zeker als je in aanmerking neemt dat buiten WordPerfect geen enkele fabrikant een fatsoenlijke ondersteuning van zijn klanten geeft. Maar als gebruikers weigeren te betalen, kan de prijs onmogelijk naar beneden gaan."

"Er is iets vreemds met pirateren van programma's", zegt Schildermans. "Als iemand een tekstverwerker uitbrengt die maar 400 frank kost, dan redeneert de computerwereld : dat kan niet goed zijn. Terwijl ze voor een moeilijke tekstverwerker, zoals WordPerfect, de prijs niet willen betalen. Veel hobbyisten hebben dan een gepirateerde WP in hun bak zitten, maar ze kunnen hem niet gebruiken. " Het gevolg is dat de fabrikanten teruggaan naar de kopieerbeveiliging van hun programma's. Ze grijpen naar steeds slimmere manieren van beveiliging, soms hardware-matige, met stukjes die je in de computer moet inbouwen. Alleen voor Europa." En de problemen met de licentieovereenkomst blijven bestaan. Lees ze maar eens na. De leverancier draagt niet de minste verantwoordelijkheid voor fouten, de koper wordt geen echte eigenaar van zijn programma en hij heeft weinig of geen rechten. Shareware gaat uit van de omgekeerde filosofie : het idee dat ideeën vrij moeten zijn. Misschien kan dat niet meer vandaag. Het was bruikbaar in de tijd toen alle computergebruikers programmeurs waren. Misschien zijn er nu te veel mensen die alleen willen profiteren." Zijn er geen gevaren verbonden aan shareware? Zitten die programma's niet gauw vol virussen? "Ook commerciële software kan een virus bevatten. Belangrijk is altijd waar komt deze diskette vandaan? Als je je shareware-programma's bij een goed tijdschrift haalt, van een goed gecontroleerd "Bulletin board" plukt, of via een gekende gebruikersgroep krijgt, dan is het doorgaans wel veilig, want die instellingen controleren voortdurend hun computers op virussen. De beste anti-virusprogramma's zijn trouwens via shareware te krijgen." Wat is public domain, wat is shareware en beerware? "Public domain-software is helemaal gratis. Shareware is een programma waarvoor je je moet laten registreren, maar de opbrengst gaat naar liefdadigheid. Beerware is het idee van een leuke Britse programmaschrijver, die geen echte betaling vraagt, maar drinkgeld."

GEREEDSCHAP VOOR EEN ZACHT PRIJSJE.

Uit de grote grabbelton van freeware en shareware viste Jozef Schildermans, medewerker van Personal Computer Magazine (PCM), een aantal programma's op die elke lezer of niet-lezer zich voor een prikje kan aanschaffen. Hij noemt zijn keuze "Selections Schildermans". Of deze oogst een "Grand cru"-niveau haalt hangt af van de gebruiker. PC-fanaten die bekende commerciële hulppakketten bezitten (Norton, PC Tools Mace...) laten zich soms laagdunkend uit over die "poor man's utilities". Toch vinden ook zij bepaalde programma's de moeite waard, gewoon omdat ze zo handig, eenvoudig of gebruiksvriendelijk zijn. De "Selections" bevat software die in verschillende categorieën kan ingedeeld worden. Eerst zijn er enkele algemene hulpjes : het tonen van de systeemdatum, -tijd, vrije harde-schijfruimte en verstreken tijd sinds de laatste backup; een rekenmachine aan de dos-prompt; verschillen opzoeken tussen tekstbestanden; bestandsinhouden tonen in verschillende opmaakformaten; comprimeren van exe- en combestanden (een opluchting voor wie aan het eind van zijn harde schijf-latijn is; controle of u zich aan de dos-regels houdt; omzetten van een tekst- in een com-bestand. De tweede groep veredelt en maakt bepaalde dos-functies (chkdsk, dir, tree, format, copy, print screen) comfortabeler (aanbevolen aan alle dos-beginnelingen). Dan volgen formatteringsprogramma's die de opslagcapaciteit van diskettes verhogen. Een vierde groep ontfermt zich over alle mogelijke diskette-operaties en verdwenen (tekst)bestanden. Uitgebreid spelen met directories (sorteren, twee dir's tegelijk bekijken...) kan in de volgende selectie. Met de voorlaatste categorie kan men gecomprimeerde archiefbestanden automatisch uitpakken en zelf allerlei kleine bestanden in een archiefbestand onderbrengen. De laatste programma's concentreren zich op het scherm : een behoedt de monitor voor fosforinbranding door de schermuitvoer - bij niet gebruik - te doven na een zelf in te stellen tijdspanne; een tweede maakt de regel waarop de cursor staat diapositief (prettig op middelmatige lcd-schermen); een derde maakt gebruik van alle kleurpaletten in de tekstmode van de vga-kaart mogelijk; tenslotte is er een alternatief cis-kommando (clear screen). Wie slaperig wordt bij zijn PC moet dit eens proberen. Schildermans noemt dit de "ergerware". Is het niet eerder een "pestware"?

Selections Schildermans. Uitgegeven door Personal Computer Magazine, Amsterdam.

Bestelnummer voor 3,5-inch-diskette (1) : PCM 3043 5,25-inch-diskette (2) : PCM 3044 Prijs (per schijf !) : niet-abonnees 340 frank; abonnees 290 frank. Bedrag over te maken op 210-0742230-38 ten name van VNU Business Publications, afdeling lezersservice, Amsterdam.

EEN GREEP UIT HET AANBOD VAN SHAREWARE.

Het is onmogelijk een volledige lijst te publiceren van de programma's die als shareware circuleren. De Hobby Computer Club verspreidt een katalogoog die vele tientallen pagina's dik is. Hieronder een beperkte selectie van interessante programma's.

TEKSTVERWERKER

MINDREADER: een revolutionaire tekstverwerker, maar spijtig genoeg niet erg praktisch. Revolutionair onder meer omdat het systeem probeert te voorzien wat je wil schrijven en na enkele toetsaanslagen het hele woord dat je (misschien) had willen typen op het scherm tovert. Je kunt het woordenboek dat daarvoor ter beschikking staat zelf aanvullen. Ander pluspunt: je kunt een pak standaardzinnen

Wetenswaard

invoeren, waarmee je standaardbrieven kunt opstellen. Leuk detail: na leesselectie uit het woordenboek geplukte woorden of zinnen, komt automatisch een spatiaal Grappig om even uit te proberen.

BUREAUMATERIAAL

PC-DESKMATES: op zijn minst zo goed als vergelijkbare commerciële broertjes, maar veel goedkoper: een registratie kost slechts 25 dollar. Bevat onder meer een uurwerk met alarm, een rekenmachine, telefoongids, kalender, kleine tekstverwerker, programma's voor printercontrole, menusysteem. Werkt wel in het Engels, maar dat is voor dit soort programma's nauwelijks een probleem. Handboek van 60 pagina's zit op de schijf. Je kunt 5 dollar van je registratiegeld terugverdienen door een nieuwe klant aan te brengen.

SPREUKEN: begin de dag met een wijsheid of een grap. 1503 Engelse citaten, waarvan je er bij het opstarten van de PC, of telkens wanneer je er om vraagt, een op je scherm krijgt.

PC-OUTLINE: een programma dat je helpt bij een "brainstorm" met jezelf: structureert losse invallen tot een overzichtelijk werk- of schrijfplan.

BOEKHOUDEN

VZWADMIN: Belgisch boekhoudprogramma in het Nederlands voor stichtingen en vzw's die een beperkte boekhouding moeten bijhouden. Ideaal voor socio-kultureel of welzijnswerk. Kost 6000 frank. Auteurs: Bruno Ghise en Dirk Sommerlink.

DATABASE

ZOOMRACKS: database voor niet-commercieel gebruik. Houdt je financiën bij, je gezondheid, de verjaardagen van gezinsleden en vrienden, je bibliotheek en platenkollektie, zelfs je recepten. In het Engels maar met een heel toegankelijke help-functie.

SPELLETJES

FORD: is eigenlijk promotiemateriaal van de autofabrikant. Zijn modellen kun je op de bekende autorace-circuits uittesten. Bevat ook een database van alle ford-modellen.

CARD-MASTER: vier Engelse kaartspelletjes: Fantan, oh! Hell, Funny Game, Durok. Voor mensen die op hun eentje willen kaartspelen.

TITANIC: tekst-adventure rond het zinken van de legendarische oceaanstomer. In het Engels, maar gratis.

WAAR HAAL IK MIJN SHAREWARE ?

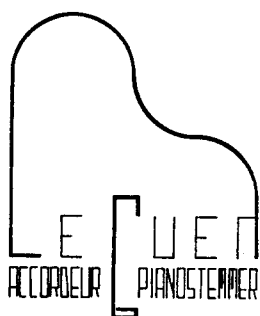

Shareware (en andere goedkope software) kun je krijgen op zes verschillende manieren. Vergeet niet dat deze programma's niet gratis zijn. Als je ze regelmatig gebruikt, moet je je registratie betalen op het adres dat bij het programma zit (doorgaans onder een file "read.me"). Dikwijls is een shareware-programma gecomprimeerd. Je gebruikt het (shareware) LHARC of PKZIP of GUS-programma om het "pakje open te maken".

1) Je kunt een kopie op diskette krijgen van een kennis. Dat is verboden bij gewone software, maar het wordt uitdrukkelijk toegelaten (zelfs aangemoedigd) in het shareware-circuit.

- 2) Shareware krijg je ook meestal van je computerhandelaar.
- 3) Je kunt programma's aftappen van een cd-rom met software, bijvoorbeeld bij je computerhandelaar.
- 4) Je kunt bij (vooral Nederlandse firma's) shareware bestellen, je betaald een paar honderd frank per diskette. Advertenties vind je in computerbladen.
- 5) De meeste gebruikersklubs verdelen shareware. Bijvoorbeeld de Hobby Computer Club, Kleine Markt 7-9, 2000 Antwerpen. Deze club haalt haar programma's rechtstreeks uit de VS, heeft een tijdschrift en verkoopt een uitgebreide Public Domain Software en Freeware Catalogus (ook op diskette). Inlichtingen: woensdagavond tussen 20 en 22 uur: telefoon 03-233.15.33.
- 6) Schakel je computer aan op een modem, laad een communicatieprogramma op (ProComm) en bel een "bulletin board" op, een elektronisch prikbord dat naast nieuwtjes en persoonlijke berichten ook een heel pak programma's ter beschikking heeft, die je kunt "downloaden" of aftappen.

Bron: Het Nieuwsblad van 14 mei 1991 (Ludo Permentier) ' 73 Armand ONL7440

016/530915

ACCORDS REPARATIONS
ENTRETIENS EXPERTISES
PREMIER CHOIX D'OCCASIONS

STEMMEN HERSTELLINGEN
ONDERHOUD EXPERTISES
EERSTE KEUS TWEEDEHANDS

KLEIN BOLLOSTRAAT, 42 3120 TREMELO

SBC
 Studiecentrum
 Koningstraat 82
 2000 Antwerpen
 Tel. 03-233 753
 Fax 03-233 753

Henk Vrins
 Docent / auteur afdeling
 Meet- en regeltechniek

Werkplaatsnummer
 078) 253 705
 Privé
 08870-1 37 11

SBC

STUDIECENTRUM

Studeercentrum Regeneren
Antwerpen 11

- Advies & Optimalisatie
  - 1- bedrijfsbezoek en datare
  - 2- projectstudie
  - 3- overdraagt van datarenew
- Trainingen
- Certificatie en diploma's
- Datarenew

Flexibele windmolen regelt eigen toerental.

Voor U gelezen.

Op de experimentele windmolen van het Energieonderzoekcentrum (ECN) in Petten zijn twee flexibele bladen gezet van ruim elf meter lang. De bladtips kan deels om zijn as draaien. De draaihoek, die zich automatisch instelt afhankelijk van de windsnelheid, regelt het toerental van de bladen en daarmee de electriciteitsproductie. De bladtips vormen zo een passief veiligheidsmechanisme dat de windturbine beschermt tegen het te snel ronddraaien van de bladen.

De windturbine bij het ECN, met een elektrisch vermogen van 300 kilowatt, staat er sinds het eind van de jaren zeventig. Het is een uit de kluiten gewassen instrument waarmee de wisselende krachten op de bladen, de toren en de as kunnen worden gemeten. Deze gegevens zijn nuttig bij het ontwerpen van geavanceerde windturbines.

In 1989 zijn de twee conventionele bladen vervangen door bladen met passieve regeltips, gebouwd door Stork. Recentelijk is deze rotor vervangen door twee bladen met een flexibel middenstuk en opnieuw regelbare bladtips. Het flexibele deel vangt de wisselende krachten op de bladen op. De windturbines van nu draaien met starre bladen.

De krachten worden opgevangen door een versterkte uitvoering van de as waaraan de bladen zijn bevestigd, en door te kiezen voor een zwaardere toren. Met een flexibele constructie kan met een eenvoudiger constructie worden volstaan. Dat kan leiden tot een kostenreductie van dertig procent, verwacht het ECN. De experimenten met de flexibele rotor duren een jaar.

Intussen maakt Stork een voorontwerp van zo'n flexibele rotor, bestemd voor een bestaande molen (250 kilowatt) van fabrikant Nedwind. Die molen kan eind 1994 in bedrijf zijn. Commerciële windturbines met een flexibele rotor komen eind jaren negentig op de markt. Nedwind denkt daarbij aan grote windturbines (1 a 2 megawatt). Het flexibele karakter komt daarin optimaal tot zijn recht.

PAOTMA - PIBTMA

VRIDEVY TECHNICS c.v.

Tekstverwerking op computer.
Specialisatie: lastenboeken en meetstaten voor
architekten.

Van Amstelstraat 132
2100 Deurne
Tel. + Fax: (03) 325 51 17

H.R.Antw.: 280 333
BTW: 443.732.933

Wetenswaard

DELEDED COUNTRIES LIST DXCC

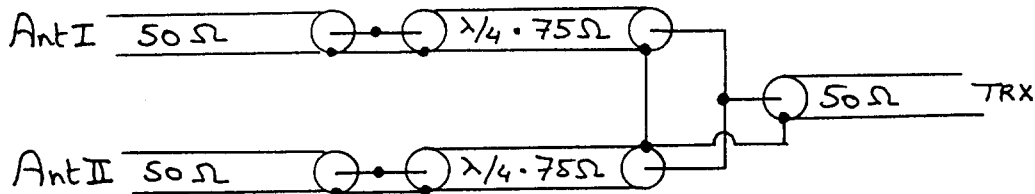
PREFIX	:	COUNTRY	:
AC3	:	SIKKIN	:
AC4	:	TIBET	:
C9	:	MANCHURIA	:
CN2	:	TANGIER	:
CR8	:	DAMAU, DIU	:
CR8	:	GOA	:
CR8	:	PORTUGUESE TIMOR	:
EA9	:	IFNI	:
ET2	:	ERITREA	:
FF	:	FR.WEST AFRICA	:
FH-FB8	:	COMOROS	:
F18	:	FR. INDO-CHINA	:
FN8	:	FRENCH INDIA	:
FQ8	:	FR.EQUATORIAL AFRICA	:
HK0	:	BAJO NUEVO	:
HK0, KP3, KS4	:	SERRANA BANK & RONCADOR CAV	:
I1	:	TRIESTE	:
I5	:	ITALIAN SOMALILAND	:
JD1/7J1	:	OKIND TORI-SHIMA	:
JZ0	:	NETHERLANDS N.GUINEA	:
KR6, 8, JR6, KA6	:	OKINAWA (RYUKYU ISLAND)	:
KS4	:	SWAN ISLANDS	:
KZ5	:	CANAL ZONE	:
P2, VK9	:	PAPUA TERRITORY	:
P2, VK9	:	TERR.NEW GUINEA	:
PK1, 3	:	JAVA	:
PK4	:	SUMATRA	:
PK5	:	NETHERLANDS BORNEO	:
PK6	:	CELEBE & MOLUCCA IS.	:
UN1	:	KARELO-FINNISH REP.	:
VO	:	NEWFOUNDLAND, LABRADOR	:
VQ1, 5H1	:	ZANZIBAR	:
VQ6	:	BRITISH SOMALILAND	:
VQ9	:	ALDABRA	:
VQ9	:	DESROCHES	:
VQ9	:	FARQUHAR	:
VS2, 9M2	:	MALAYA	:
VS4	:	SARAWAK	:
VS9H	:	KURIA MURIA IS.	:
Y2, 9	:	GERMAN DEM.REP.	:
ZC5	:	BRITISH NORTH BORNEO	:
ZC6, 4X1	:	PALESTINE	:
ZD4	:	GOLD COAST, TOGOLAND	:
1M	:	MINERVA REEF	:
4W	:	WEMEN	:
7D-VS9K	:	KAMARAN IS.	:
BZ4	:	SAUDI ARABIA/IRAQ NEUTRAL ZONE	:
BZ5, 9K3	:	KUWAIT/SAUDI ARABIA NEUTRAL ZONE	:
9S4	:	SAAR	:
9U5	:	RUANDA-URUNDI	:
1G5	:	GEYSER REEF	:

IT9AF - IT9XIX-8

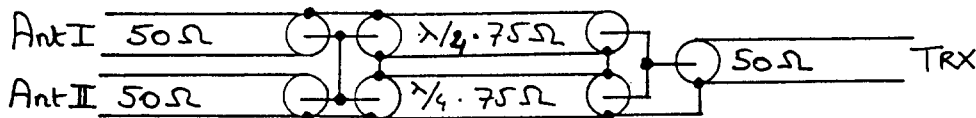
Koppelen van Antennes voor VHF - UHF. Compilatie door ON4AWQ voor TIG.

*****

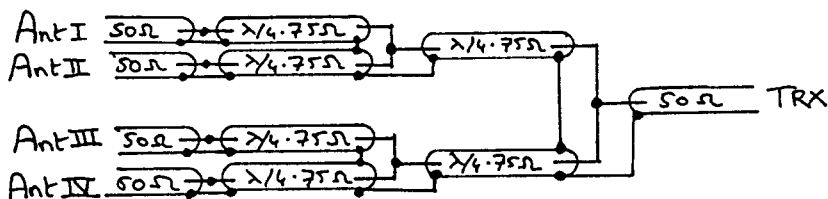
Koppelen van twee antennes: Methode 1 optransformeren naar 100 ohm en vervolgens parallel schakelen tot 50 ohm.

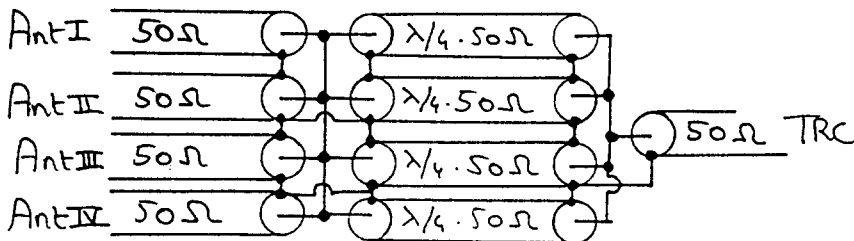
Methode 2 parallel schakelen tot 25 ohm en optransformeren tot 50 ohm met een hybride coax van 37,5 ohm (2 maal 75 ohm parallel)

Koppelen van vier antennes: Methode 1 tweemaal optransformeren naar 100 ohm door middel van 75 ohm coax.

Methode 2 parallel schakelen tot 12,5 ohm en optransformeren naar 50 ohm met hybride coax van 125 ohm (4 maal 50 ohm parallel)

Let wel op!

De coaxen naar de beide antennes dienen gelijke lengtes te hebben!
Gebruik goede connectoren (N!) ofwel helemaal geen connectoren, maar
solderingen op een printplaatje, nadien volledig door krimpkous omgeven
en zo weerbestendig gemaakt.

Berekenen van de kwartgolftransformatoren:

voor twee meter... $300/145=2,07$ meter

$2,07/4=51,7$ centimeter elektrische lengte

$51,7*0,66$ (verkortingsfactor)=34,1 centimeter

voor 70 centimeter 11,4 centimeter fysische lengte

voor H100 echter is de verkortingsfactor 0,8 !!!

Indien een kwartgolf te kort is kan je ook oneven veelvoud van de
lengte gebruiken, de bandbreedte verkleint dan wel...

Circulaire polarisatie... verkrijg je door de dipolen van de kruisyagi
een kwart golf van elkaar te verschuiven OF door de ene coax een kwart golf
langer of korter te maken dan de andere, de rest van de koppeling blijft
identiek!

Gebruik voor 75 ohm coax type RG59U of RG11U

Gebruik voor 50 ohm coax type RG58U of RG213U, of H100 maar pas op voor de
speciale verkortingsfactor!

Voor optimale stackings- of bayingsafstanden, wend u tot de antennefabrikant.

En verder...

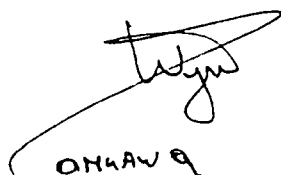
Alvorens te gaan stacken, controleer uw antennes individueel op SWR en
goede werking. Vergelijk met behulp van een bakensignaal dat de twee ge-
koppelde antennes wel degelijk beter werken dan een enkele.

Bij twijfel over de werking van uw koppelcircuit, probeer het uit met
enkele dummy loads, alleen zo kan je de optimale koppelfrequentie van uw
systeem bepalen, met antennes moet je afrekenen met allerlei reactieve
componenten die de metingen verzieken...

Succes en tot werkens via satelliet of EME...

WYNS Pedro, ON4AWQ 12-05-1991

Wetenswaard

ON4AWQ

- Blz.11-

DPA in kleur: zo!

Het samenstellen van DPA-fax kleurenplaatjes Ruud, pa2rhh - paOrys

Rond Kerst 1990 drukte ik met een kleurenprinter enkele kleurenplaatjes van het fax-station DPA (139 kHz) af. De gebruikte methode is erg omslachtig, maar zeker niet moeilijk. Enige ervaring met het tekenprogramma Dr.Genius is wel gemakkelijk, evenals met het fax - ontvangprogramma JVfax 4.1.

1. Ontvang de drie bij elkaar behorende beelden, ervoor zorgend dat ze op schijf terecht komen. Een is gemerkt Y(ellow), een is C(yan), en een heet M(agenta); dus geel, turkoois, en paars. De bedoeling is dat de drukker eerst het gele prentje afdruckt, dan daar overheen het turkooise, en tenslotte het paarse. Zo ontstaan tijdens het drukproces de kleuren op het papier. Wij doen dat in software...

2. Zorg dat de GRAB utility van Dr. Genius ingeladen is. Ga in Showpic van JVfax en haal een voor een de plaatjes binnen. Knip met de ZOOM functie uit alledrie nauwkeurig dezelfde beelduitsnede, en druk dan steeds op ALT-PrintScreen. Er ontstaan zo de files HAL00001.PIC, 2, en 3.

3. We gaan nu in Dr. Genius werken. Een voor een halen we die HAL0000?.PIC platen binnen en vervangen al het zwart door kleur: resp. geel, turkoois en paars. VGA en hoger (?) moeten de verschillende grijzen door verschillende helderheden kleur vervangen. Steeds als een plaatje gekleurd is wordt het als YELLOW.CUT, CYAN.CUT of MAGENTA.CUT opgeslagen. Zie het menu-onderdeel "schaartje". NB. dus NIET als .PIC file!

4. Het samenstellen: a. Haal YELLOW.CUT binnen. b. Zet de samenvoeg-optie op EXOR (het hokje met de X erin). c. Haal CYAN.CUT binnen. d. Haal MAGENTA.CUT binnen.

5. Voila, het prentje is af. Het kan als .PIC file worden opgeslagen. De drie grab-files en de drie .CUT-files mogen nu weg; ze nemen nogal veel nutteloze ruimte op disk in beslag.

Opmerkingen: - bij de "Schaartje" optie wel "Hele scherm" kiezen - eigenlijk doet de volgorde van inladen er niet toe - als de beeldjes niet nauwkeurig uitgeknipt zijn krijg je gekleurde randjes - het moet makkelijker kunnen - dat is weer voor iemand anders, om dat uit te zoeken... - de principes gelden ook voor andere fax- en tekenprogrammas! - Succes.
Vragen etc. naar pa2rhh (Ruud) - paOrys.

Het software pakket Geoworks Ensemble.

Dit pakket is, sinds kort, in een Nederlandstalige versie, verkrijgbaar bij o.a "Het Computerwinkeltje" te Mechelen. Zelf kocht ik het, Juli dit jaar, in Nederland, na de originele Amerikaanse versie te zien draaien bij een vriend. Die versie ondersteunde echter geen azerty toetsenbord, zodoende...

Het is relatief duur, een goede 8.000 Bfr., maar ... zijn prijs meer dan waard. Bij dit geld hoort een perfecte naverkoop ondersteuning door de Nederlandse dealer, Brightware solutions, plus een goede, Nederlandstalige, handleiding. Als men bedenkt wat men uitgeeft aan sommige dingen, is het beslist aan te raden het officieel te kopen, en a.u.b GEEN illegale kopie te gebruiken ! Het pakket is te veelbelovend om het hele boeltje de mist te laten ingaan door illegaal te kopiëren = broofroof !!

Een beetje uitleg over dit pakket :

C-64 en 128 gebruikers zullen zich vast het GEOS programma herinneren. GEOS staat voor :

Graphic Environment Operating System

Dit had indertijd een geweldig succes, en, ja, de opvolger voor PC gebruik heet nu "Geoworks Ensemble".

De software is evenwaardig, in vele opzichten beter, dan de fameuse "Windows" waar iedereen de mond van vol heeft.

Dit wordt ook in de vakbladen beaamd, dus geen subjectieve mening, Hi.

Harddisk en muis zijn natuurlijk eerste vereisten, gewoon om de nodige megabytjes en iconen te kunnen verzetten die alle grafische programmas vragen.

Maar ... het draait ook goed op de XT en AT van Jan met de Pet wat men niet van Windows kan zeggen. Ook alle vormen van extra geheugen zijn eenvoudig toegankelijk. Ook is een Hercules monitor bruikbaar.

Het enigste nadeel, voor mij geen bezwaar, is, dat het geen andere DOS programmas ondersteunt. Maw. men kan ze er niet mee opstarten.

Het is een opzichzelf staande software, waar men echter echt knappe dingen mee kan doen, oa. prachtige afdrukken op 9 naald printer ...

Zoals alle soft, vraagt het wel de nodige tijd om er vlot mee te werken.

Wat zit er zoal in ?

Geowrite :

Een knappe tekstverwerker, met alle mogelijkheden, zoals het invoegen van tekeningen, aanpassen van tekstfonts, formaten, roteren, tabs, kolommen, bladformaten enz. enz.

Geodraw :

Een tekenpakket waarin .PCX en .TIF tekeningen van andere soft kunnen geïmporteert worden. Alle tekeningen kunnen stappenloos verkleind of vergroot worden, ook eigen werk natuurlijk.

Geodex :

Een adressenbestand uit klapblaadjes.

Geocomm :

Een, Hayes compatibel, communicatiepakket voor de bezitters van een telefoonmodem

Instellingen :

Alle instellingen, computer, modem, poorten, kleuren enz. enz met een druk op de muisknop.

Geomanager :

Alle beheer van DOS directories en files.

NB: Dit beheer doe ikzelf met PCTools, dat op dit gebied weer een koploper is.

Verder nog de standaard gadgets zoals een kaartspel, reken machine, kladboek e.d.

Het knappe is, dat men visueel werkt, met allerhande plaatjes (Iconen), en verschillende toepassingen gelijktijdig op het scherm zichtbaar zijn, met een muisklik te "Starten".

Ondertussen beginnen zich reeds gebruikersgroepen te vormen, zoals steeds bij populaire dingen.

Voor geïnteresseerden is er meer uitleg in :

Computer Info van Juli 1991

Personnal Computer Magazine van Sept.1991

Groetjes van Jean, ON4AFJ !

JULO CAR CENTER b.v.b.a.

Zaakvoerder Julo Lambrechts

Noordstraat 18
3100 Heist-op-den-Berg

Tel. 015-24.14.25

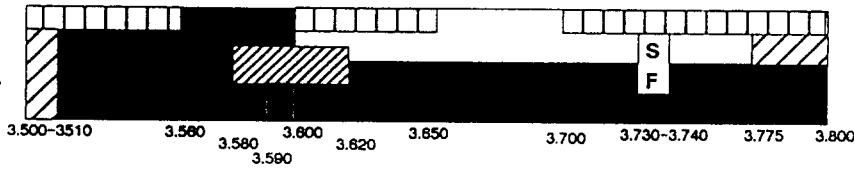
IARU REGION 1 HF BAND PLAN

As adopted at the Region 1 Conference, April 1990

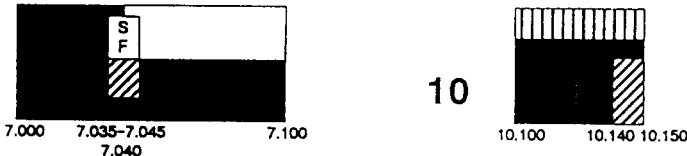
1.8

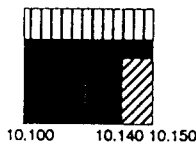
3.5

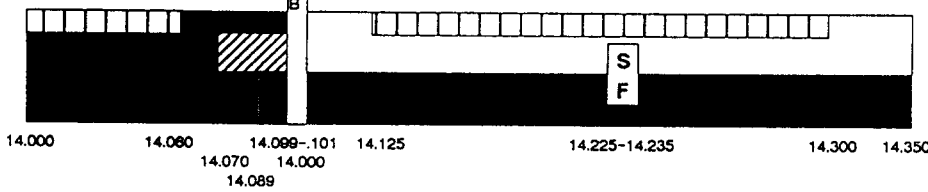
7

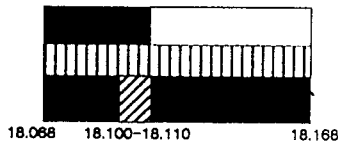
10

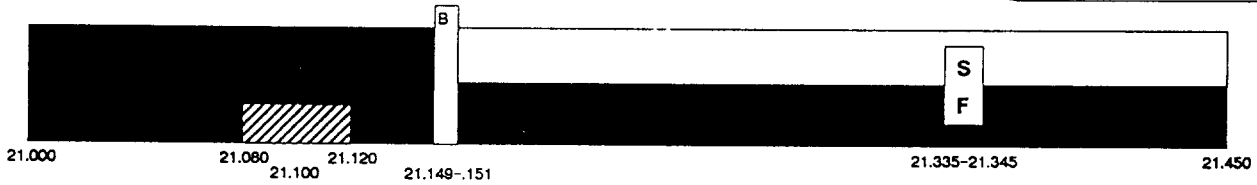
14

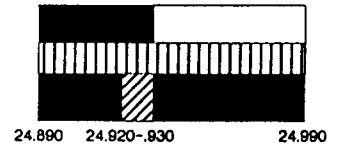
18

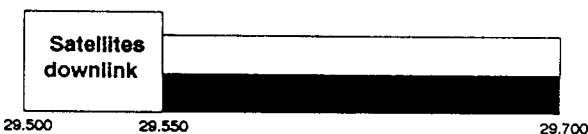
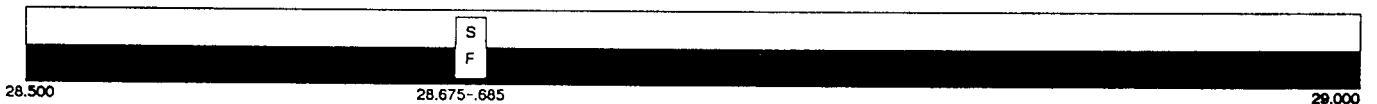
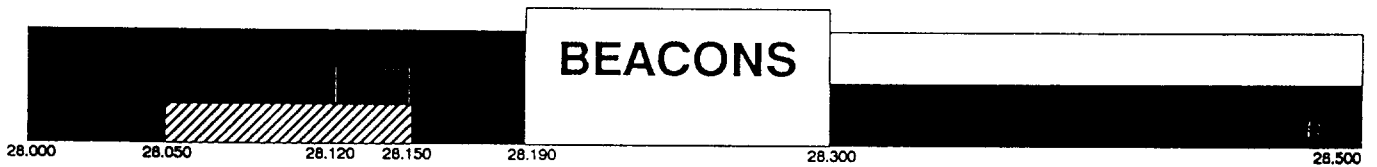
21

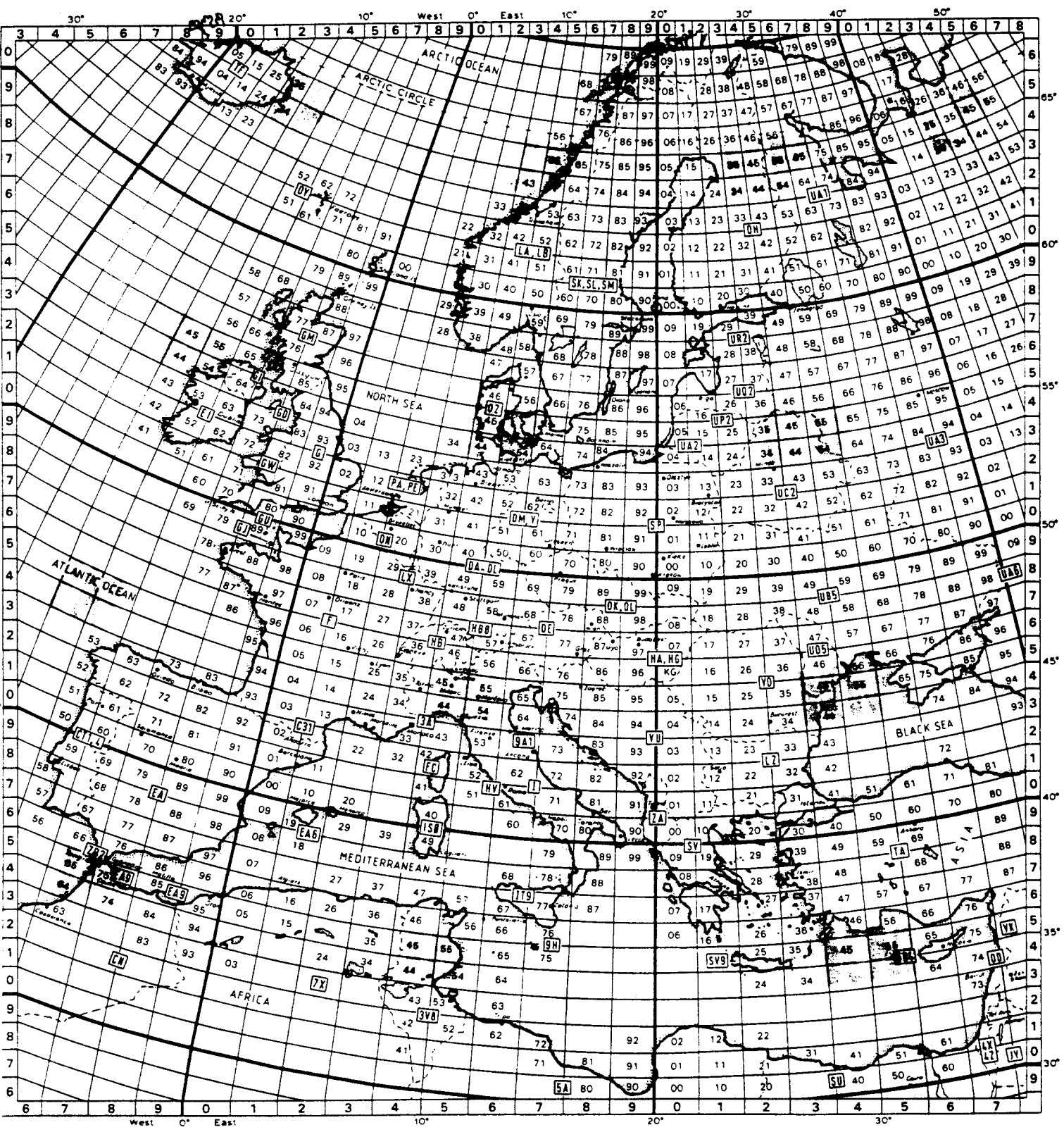
24

28

	CW
	PHONE
	RTTY
	PACKET RADIO
	INTERCONTINENTAL OPERATION
	CONTEST PREFERRED FREQUENCIES
	NO CONTESTS
	SSTV FAX
	BEACONS NO TRANSMISSIONS

REDAKTIONEEL.

Het is me een waar genoegen U op het einde van dit jaar nog een nummer van ons infoblad "WETENSWAARD" te mogen voorleggen. Inderdaad, dank zij de steun van enkele mensen, U mag het sponsering in "natura" noemen, beschikken we thans over de mogelijkheid zeer goedkoop, de uitgave van ons blad te verzekeren.

Een kort overzicht:

Enkele maanden geleden kreeg ik een tip van Bert, ON1BBR dat er copymachines te koop stonden in een legerstock te Herentals. Ik bracht ONSIE daarvan op de hoogte om te overwegen een dergelijk toestel aan te kopen voor de club. De prijs was 5.000 Fr. De toestellen bleken dat zeker waard en we kochten er twee. Zodat we over een reservemachine konden beschikken, dit gezien de toch zeer lage aankoopprijs. 10.000 Fr dachten we wel te mogen spenderen aan dit project. Nu weet iedereen dat ik over een zeker aantal afbraakmaterialen beschik en samen met ONSIE kon ik op zeer korte tijd voor enkele duizenden fr van dit materiaal verkopen. Ik besloot de opbrengst aan ONSIE te geven om terug in de clubkas te storten en betaalde dus op deze wijze de beide toestellen. Ze staan echter volledig ter beschikking van de club. Armand, ONL7440, wist voor deze toestellen het nodige Toner-poeder te vinden aan 500 Fr. per bus in plaats van 1.500 Fr. Johan en Nicole, twee cursisten, ondertussen in het huwelijksbootje gestapt bezorgden ons de eerste vracht papier en we konden starten. Ondertussen dienden de beide machines nog wel gekuist en afgeregeld te worden, doch dat lukte zonder veel problemen daar we van Bert, ON1BBR de volledige technische manual ter beschikking hadden. Luc, ON1AIN leverde ook reeds papier en ik vond ook nog wat. Tot op heden hebben deze machines reeds goede diensten bewezen, de cursusboeken van NOL (drie) werden vermenigvuldigd en gratis ter hand gesteld van de cursisten en nu dus dit boekje met een oplage van 60 exemplaren. De eerste 5 edities heb ik op vraag, nog een 15-tal maal gekopieerd en de voorraad is weer uitgeput. Om deze reden dacht ik dat het gepast was, U op het einde van dit bewogen jaar, dit zesde nummer te mogen overhandigen.

Toen ik artikels zocht om dit nummer samen te stellen en de eerste 5 nummers doorbladerde, las ik in onze eerste "WETENSWAARD" de verwachtingen voor 1991. Zie zelf maar eens terug. Op dat ogenblik stelde ik met vreugde vast dat praktisch alles wat we hadden willen doen ook daadwerkelijk ten uitvoer is gebracht en we zelfs meer successen boekten dan we toen hoopten.

Inderdaad, T.I.G. werd opgericht. De geplande activiteiten zijn er nog wel niet maar ik vind het toch gepast T.I.G. te laten voortbestaan zodat ook na onze massale aansluiting bij de V.V.R.A. we toch een gemeenschappelijk doel hebben. De vergunningen voor de repeaters zijn er gekomen en ze zullen in BRUSSEL wel niet geweten hebben wat hen overkwam als praktisch de ganse bende van H.O.B. zich kandidaat stelde bij de verkiezingen U.B.A. Succes.... Dan was er ook de morsecursus die Ronald in staat stelde zijn doel, CW te leren, te bereiken om alzo de begeerde ON7CQ call te behalen. Proficiat. Ondertussen was "WETENSWAARD" al enkele malen verschenen en zagen we toch in dat het te duur was voor onze clubfinancien. Bij het mededelen van dit bericht kwamen de leden toch weer met geld aandraven en er werd me zelfs een boekje aangeboden dat mocht verkocht worden ten bate van het blad. Door deze

Wetenswaard

tussenkomenst werden er nog twee nummers uitgegeven nl. 4 en 5, hopen de na het groot verlof verder te gaan en het boekje dan op een grotere oplage te verzenden via de post aan niet-clubleden die voor ons infoblad zouden betalen, voldeden we niet aan de vereisten van de Regie der Posterijen om aan gunsttarief de verzendingen te verzekeren. Er diende publiciteit in te staan van minstens 4 verschillende firma's en of ondernemingen en het lukte niet, zelfs gratis niet, aan de advertenties te komen. Ondertussen is dit probleem opgelost en staan er advertenties in van mensen zoals Johan en Nicole en hun zwager, dacht ik, onze papierleveranciers (zie advertentie VRIDEVY 2-maal).

Omdat het V.V.R.A. bestuur de repeateraanvragen steunde en mee voor ons opkwam zijn we dus ook in blok aangesloten bij deze vereniging. We hebben dus in de Regio Heist een unicum, de leden U.B.A. / V.V.R.A zijn beste vrienden, vergaderen gelijk in hetzelfde lokaal, hebben dezelfde activiteiten enz..... Er is geen enkele reden waarom een amateur uit onze streek niet naar ons zou komen, komt hij niet voor U.B.A. dan maar voor V.V.R.A, zo kan in de toekomst onze club sterk groeien. We mochten nu reeds enkele nieuwe leden verwelkomen, zowel geslaagden in het RTT examen als cursisten en we zijn daar bijzonder blij om. Aan alle nieuwelingen HARTELIJK WELKOM BIJ T.I.G. - H.O.B Vergeet echter niet, ook niet nu de repeaters en de vergunningen er zijn, Uw dank te laten blijken aan hen die mee in de bres stonden en betaal tijdig Uw lidgelden.

Na het groot verlof werd het iets kalmer in H.O.B. De oorzaak van deze kalmte bleek de natuur en zijn wonderlijke instincten te zijn. Blijkbaar troffen al onze ongehuwde jongelingen, die aanvankelijk niets anders dan - radio - kenden, toch iets dat ook hun interesse scheen te hebben. Zo kwamen er enkele na verloop van enige maanden aandragen met hun 'mogelijks toekomstige levenspartner'. Begrijpelijk dat ze nu andere domeinen ontdekken en exploiteren. Van harte welkom ook aan de YL's, we hopen dat U ook zich spoedig gaat thuisvoelen in onze kring en wie weet ook geïnfecteerd raakt door het radiovirus. En ze leefden lang en.....

Nog voor het verlof, ik zou het haast vergeten, boekten onze - UHF en SHF freaks - weer mooie resultaten bij de velddag op de Baraque Michel. Driewerf HOERA voor hen die regen en koude trotseerden op deze ijzige hoogten.

Na het verlof was er de BBQ. Slechts enkelen hebben dit evenement op touw gezet en hebben er gewerkt dat de stukken er afvlogen en de blaren niet te tellen waren, maar het was goed, zeer goed. Het eten was overheerlijk door het uitstekende vlees dat ON1BBU wist te leveren en de salades van Thierry, ON1BIO en Alex, ON1ABS die eigenlijk met een hoofdletter moesten geschreven worden en de spontane inzet van ON4AVI, ON1AIN en de familie van Pierre was ook dit gebeuren weer een echt H.O.B. feest.

Om het jaaroverzicht af te sluiten heb ik dan nog een woordje te schrijven wat betreft de ONL cursus. Er werd lang naar gevraagd, weinig over gesproken maar toch zijn we nu al enkele maanden, elke maandagavond, actief met een fijne groep mensen die interesse hebben in onze hobby. De inzet van zowel lesgevers als leerlingen is groot en we hopen dat ze in 1992 met succes het RTT examen kunnen afleggen. Om deze cursus te kunnen geven zijn we nog met een 15-tal aangesloten bij de jeugdclub JOKI, onze overbuur, teneinde daar, gratis de eerste maandag van de maand een leslokaal te hebben. Dit lokaal werd ons aangewezen door Albert, ON1JS, waarvoor onze dank uiteraard.

Wetenswaard

Tet slot zou ik alle leden, ook de niet genoemde, willen danken voor hun inzet en voor het vertrouwen dat ze stellen in onze club en de respectievelijke voorzitters, bestuursleden. Mogelijks ben ik ook enkele activiteiten vergeten, maar ja, alles uitvoerig beschrijven en iedereen persoonlijk vernoemen bij de diverse activiteiten..... wie vergeet er is niets ????

Prettige feestdagen wens ik U en de Uwen. Moge 1992 nog beter worden dan 1991 was, dan ben ik weer een zeer tevreden man, zoals nu, heerlijk gevoel.

Mijn verlanglijstje voor 1992 is kort:

Spoedig een nieuwe CW cursus voor de nieuwkomers die er al achter vragen.!

Een echt eigen lokaal, volledig voor ons alleen, als het effe kan.!

Een hambeurs !

Een opendeurdag of tentoonstelling !

73, Jef ON4AJ0

Voordracht 23 cm ATV te Heist-op-den-Berg.

De radioamateurs uit de regio Heist-op-den-Berg hebben het genoeg U uit te nodigen op een voordracht over - 23cm FM ATV - Theorie en praktijk door Peter Pauwels, ON1BPS op vrijdag 10 Jan 1992 in hun lokaal gelegen te ITEGEM, Hallaarstraat, 15. Iedereen is welkom.

VRIDEVY TECHNICS c.v.

Specialisatie : onderhoud gas en mazout
verwarmingen - schouwvegen
onderhoud kachels : gas - kolen - mazout
open haarden - anti teerbehandeling.

Van Amstelstraat 132
2100 Deurne
Tel. + Fax : (03) 325 51 17

H.R.Antw. : 280 333
BTW : 443.732.933

Prettige
feestdagen
en een
voorspoedig

1992

